

Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/MR/bs/ATR1231/2020-U099

Uw referentie

Datum 3 juli 2020

Betreft Tijdelijke regeling tegemoetkoming studenten in verband met de uitbraak COVID-19

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 18 juni 2020 de 'Tijdelijke regeling tegemoetkoming studenten in verband met de uitbraak van COVID-19' ontvangen. De regeling is voor internetconsultatie aangeboden van 23 juni tot 29 juni 2020.

De Tweede Kamer heeft op 22 april 2020 per motie verzocht om de gevolgen van COVID-19 voor studenten in kaart te brengen en studenten waar mogelijk te ondersteunen. In de brief aan de Tweede Kamer van 15 mei 2020 is onder andere een tegemoetkoming voor studenten aangekondigd.¹ Ook in de 'Tijdelijke wet COVID-19' zijn maatregelen verankerd voor studenten die studievertraging oplopen. In de onderhavige regeling zijn de voorwaarden voor toekenning van de tegemoetkoming uitgewerkt. De regeling is ook bedoeld voor studenten uit Bonaire, Sint Eustatius en Saba en voor studenten die op grond van de Wet studiefinanciering BES studiefinanciering ontvangen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Vanaf 16 maart 2020 wordt het onderwijs op het mbo, hbo en wo zoveel mogelijk digitaal en op afstand verzorgd. Inmiddels openen de onderwijsinstellingen hun deuren weer voor het geven van fysiek onderwijs. Toch is het onvermijdelijk dat een groep studenten

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financiering-onderwijs/documenten/kamerstukken/2020/05/15/kamerbrief-compensatie-studenten-en-ondersteuningsmaatregelen-onderwijs-covid-19>

studievertraging oploopt als gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de door het kabinet genomen maatregelen. Met name voor studenten in het mbo en hbo in het laatste jaar van hun opleiding, maakt een praktijkonderdeel (stage, coschap, onderwijs in een laboratorium) vaak deel uit van de opleiding. Het is niet altijd mogelijk om deze onderdelen digitaal en op afstand te organiseren. Studievertraging is dan onvermijdelijk.² Studenten in het laatste jaar van hun opleiding kunnen deze vertraging niet in een later stadium van de opleiding inlopen.

De uitbraak van COVID-19 heeft volgens de toelichting de volgende financiële gevolgen:

- uitgaven voor extra collegegeld,
- geen recht meer op een basisbeurs of een aanvullende beurs terwijl de opleiding nog niet is afgerond,
- het wegvallen van bijverdiensten, en
- een verslechterde arbeidsmarkt als gevolg van de economische crisis.

Studievertraging in het laatste jaar is niet altijd te voorkomen of in te halen. Bovendien hebben studenten veelal geen baat bij andere regelingen. Daarom is besloten twee groepen studenten die in de afrondende fase van hun studie zitten, deels te compenseren voor de financiële gevolgen van de uitbraak van COVID-19, aldus de toelichting.

Het college constateert dat nut en noodzaak van de voorgenomen maatregelen voldoende zijn onderbouwd. Het heeft hierover geen opmerkingen of adviespunten.

2. *Minder belastende alternatieven*

Voor uitvoering van de regeling zijn verschillende opties verkend. In de toelichting is aangegeven dat "de wens voor maatwerk, waarbij voor elke individuele student studievertraging als gevolg van de uitbraak van COVID-19 moet worden aangetoond" op gespannen voet staat met de wens om de uitvoering van deze regeling behapbaar te houden en de regeling op korte termijn uit te kunnen voeren. De toekenning van de financiële tegemoetkoming aan de rechthebbenden (de genoemde doelgroepen) gebeurt ambtshalve door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De student hoeft geen aanvraag te doen; DUO gebruikt beschikbare gegevens voor uitbetaling van de studiefinanciering of betaling van het lesgeld (mbo). Mocht DUO niet in het bezit zijn van een bankrekeningnummer van een student, dan wordt aan die student gevraagd dit nummer alsnog door te geven.

Het college constateert dat afgewogen is hoe de regeling met zo min mogelijk lasten uitgevoerd kan worden. Het heeft hierover geen opmerkingen of adviespunten.

3. *Werkbaarheid*

Voor de studenten (doelgroepen) is een adequate uitvoering van de regeling van groot belang. Mbo- en ho-studenten van wie het recht op de basisbeurs en aanvullende beurs afloopt in de maanden juni, juli, augustus en september 2020, ontvangen *in september 2020* eenmalig ondersteuning in de kosten voor levensonderhoud in de vorm van een

² Zie in dit verband ook het onderzoek in opdracht van het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO), <http://www.iso.nl/wp-content/uploads/2020/06/Warps-Van-den-Broek-2020.-Studeren-tijdens-Corona.-Nijmegen-ResearchNed.pdf>
<http://www.iso.nl/wp-content/uploads/2020/06/Achtergrond-Studeren-tijdens-de-corona.pdf>

financiële tegemoetkoming. Studenten die worden gecompenseerd voor de extra kosten voor het afronden van hun opleiding in de vorm van les-, cursus-, of collegegeld, ontvangen dit bedrag in het *eerste kwartaal van 2021*, onder de voorwaarde dat zij uiterlijk 31 januari 2021 het diploma hebben behaald. Gelet op het doel van de regeling, verzachting van de mogelijk financiële gevolgen van de uitbraak van COVID-19 voor studenten, is het wenselijk studenten zo snel als mogelijk te compenseren als zij de opleiding met een diploma hebben afgerond. Dit zou kunnen door op meerdere momenten de tegemoetkoming (bijvoorbeeld ook op 1 november en/of 1 december 2020) deze tegemoetkoming uit te keren zodra uit de administratie van DUO blijkt dat de student het diploma heeft behaald binnen de gestelde termijn.

3.1 Het college adviseert de toekenning van de financiële tegemoetkoming aan studenten eerder en op meerdere momenten te realiseren.

De situatie kan zich voordoen dat studenten die menen recht te hebben op een tegemoetkoming, op enig moment vaststellen deze nog niet ontvangen te hebben. De regeling bepaalt dat deze studenten dan een aanvraag kunnen indienen bij DUO. De minister besluit vervolgens uiterlijk binnen 4 weken op de ingediende aanvragen. De beslistermijn kan met zes weken worden verlengd. Als het gaat om de tegemoetkoming in de vorm van les-, cursus-, of collegegeld (toekenning eerste kwartaal 2021) bepaalt de regeling dat studenten niet eerder dan op 1 april 2021 een aanvraag voor deze tegemoetkoming kunnen indienen bij de minister.

Het college merkt op dat de toelichting niet duidelijk maakt of er is voorzien in een mogelijkheid voor studenten om eerder (dan vanaf 1 november 2020 en 1 april 2021) met vragen en zorgen over de financiële tegemoetkomingen in contact te treden met DUO. De inspanningen en de mogelijkheden met betrekking tot de communicatie zijn nog onderbelicht.

3.2 Het college adviseert gedurende de implementatie en uitvoering van de regeling studenten de mogelijkheid te bieden in contact te treden met DUO met vragen over de financiële tegemoetkomingen.

4. Gevolgen regeldruk

In de toelichting is een regeldrukparagraaf opgenomen. Daarin is aangegeven dat de regeldruk voor studenten en onderwijsinstellingen "vrijwel niet" toeneemt, aangezien studenten een tegemoetkoming ambtshalve ontvangen en de regeling volledig door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wordt uitgevoerd. Alleen als DUO niet beschikt over voldoende gegevens van de student, moet de student deze gegevens ter beschikking te stellen aan DUO. De verwachting is dat het zal gaan om een "beperkte groep", omdat veel studenten studiefinanciering ontvangen of lesgeldverplichtingen hebben die via DUO worden voldaan. Een inschatting van aantallen studenten is in de regeldrukparagraaf niet opgenomen.

In de brief aan de Tweede Kamer van 15 mei 2020 is opgenomen dat voor de compensatie van mbo- en ho-studenten maximaal € 200 miljoen wordt uitgetrokken. Een kwantitatieve onderbouwing van dit bedrag is daarbij niet gegeven. In de regeldrukparagraaf ontbreken ook de kennisnamekosten voor de studenten. Het college constateert dat er aandacht is voor de gevolgen voor de regeldruk, maar deze nog niet volledig in beeld zijn gebracht.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het wetsvoorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris